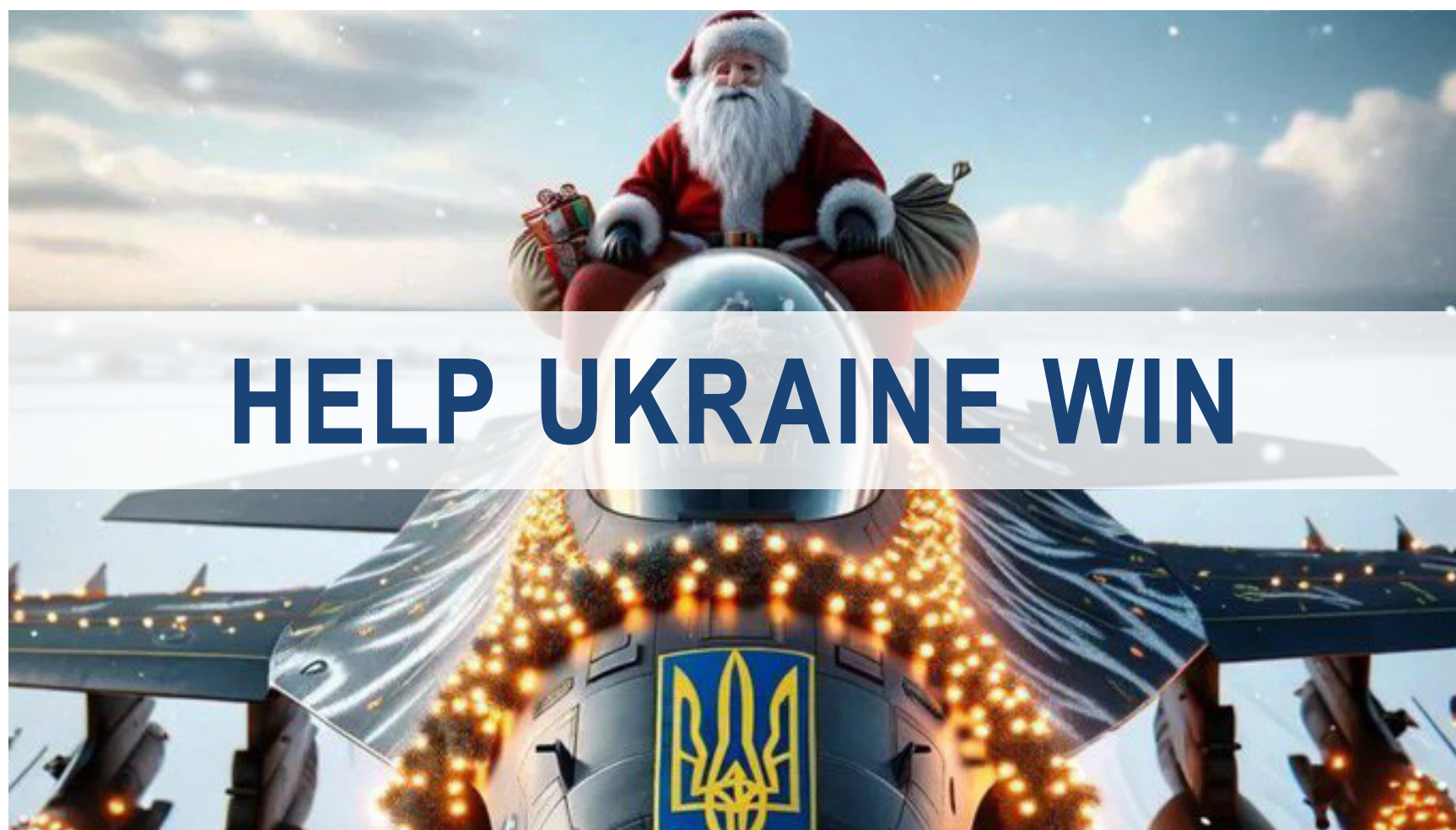

HELP UKRAINE WIN

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ГАЗЕТИ «ГРОМАДА»

Віталій Портников | НОТАТКИ ЗА ГРУДЕНЬ
ТАКИЙ ВАЖКИЙ РІК

2023 рік завершується розумінням того, що війна Росії з Україною перетворюється на довготривалу

війну на виснаження та водночас й рішенням щодо початку процесу перемовин про вступ України до Європейського союзу. Це, власне, визначає наш «кисло-солодкий» час – коли такі різні події відбуваються одночасно. Чи могли ми ще недавно подумати про те, що питання вступу України до Європейського союзу вирішуватиметься під час виснажливої війни?

стор.12

HROMADA'S 2023 DONORS & DISTRIBUTION REPORT

стор.2

«РОСІЯ ТУТ НАВІКИ»: ЯК ВИЖИВАЄ
ОКУПОВАНИЙ СКАДОВСЬК

стор.3

ЯК ВИЖИВАВ УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС У
2023 РОЦІ

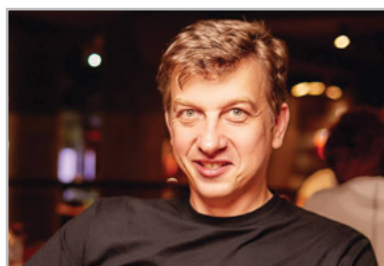
стор.6

КІБЕРВІЙНА З РОСІЄЮ: ЯК АТАКА НА
«КИЇВСТАР» ДОПОМОЖЕ ПІДВИЩИТИ
КІБЕРБЕЗПЕКУ В УКРАЇНІ

стор.11

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ГАЗЕТИ «ГРОМАДА»

Олесь Доній
ПІДСУМКИ 2023 РОКУ.
ВИСТОЯЛИ.

2022 рік став початком повномасштабної агресії фашистської Росії щодо нашої Батьківщини, та завершувався той рік неабияким оптимізмом. Російські війська змушені були ганебно втекти з окупованих перед тим територій Київщини, Чер-

стор.9

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ГАЗЕТИ «ГРОМАДА»

Катерина Манофф | УКРАЇНСЬКЕ
КОРІННЯ ТА АМЕРИКАНСЬКІ ГІЛКИ

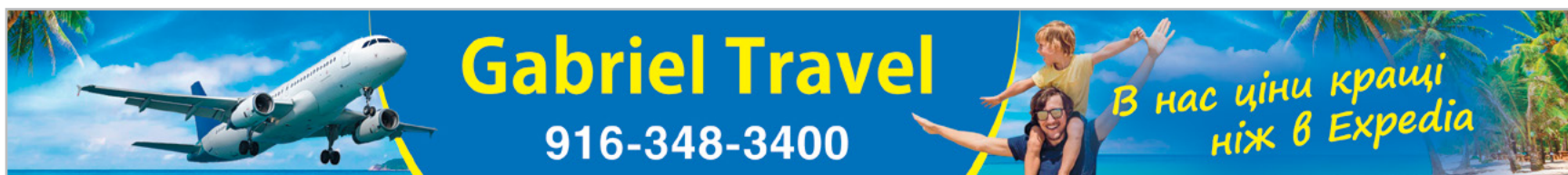
25 СЕРПНЯ 2023

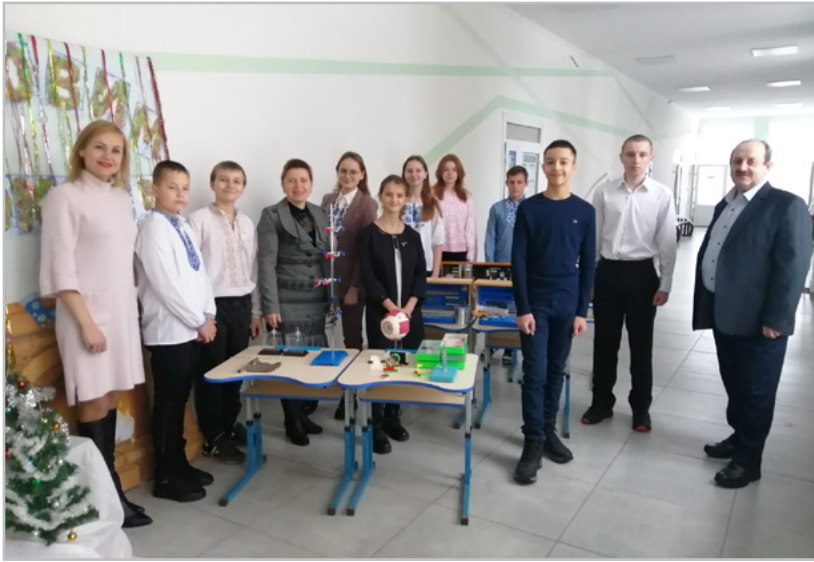
Я вже давно хотіла поділитися цією історією з усім світом, але змогла знайти правильні слова лише тепер.

В перші тижні війни, коли діяльність ENGIN, моєї громадської організації, завмерла, я долучилася до волонтерської співпраці з Повітряними силами ЗСУ, допомагаючи їхнім речникам з медійними комунікаціями. Українські льотчики та їхні командувачі мали розповсюдити термінове звернення до західних союзників: Україна не могла дати відсіч російським загарбникам без згоди

стор.12

Hromada's 2023 Donors & Distribution report

Дорогі друзі!

Висловлюємо щирю подяку усім вам, хто долучився до щорічної акції-збірки Громади на подарунки для дітей-сиріт наших полеглих Героїв!

Спільними зусиллями нам вдалось надати фінансову допомогу для 457 дітей-сиріт, для 650 надати різдвяні подарунки, а для 153 придбати шкільне обладнання та обладнання для різьби по дереву. А ще ми профінансували курс лікувальної реабілітації для 13-ти дітей. Також планується закупівля вишивальних машин в місто Луцьк.

Всього було надано допомоги для **1,260 дітей** на суму **\$52,000**. В час війни це надзвичайно цінна і важлива підтримка.

Volunteer **Lyudmyla Kravtsova**, support for kids - **\$25,500** (Christmas gifts for 457 children);

Khmelnitskyi, **Charitable Fund "PODYKH NADIYI NATSIYI"**, Christmas gifts for 500 orphans of fallen Ukrainian Heroes – **\$3,000**;

Sumy, **Nonprofit Organization "Kindness Without Borders"**, children rehabilitation – **\$3,000** (13 children / 7-month rehabilitation);

Sumy, **Nonprofit Organization "Kindness Without Borders"**, equipment for school Boromlya village – **\$5,000**;

Charitable Organization "Maydan Hidnosti", school equipment for village Grushka, Ivano-Frankivsk region – **\$3,000** (90 children); Stryi, **Ngo Constellation Korostiv**, equipment – **\$3,500**.

Planned for January 2024:

Lutsk – **\$4,000** – equipment (Embroidery machines) for children's education course; Ivano-Frankivsk – **\$5,000** Christmas gifts for 150 children.

Ми щиро вдячні нашим волонтерам в Україні, а саме Марії Медюх, Людмилі Кравцовій, Русланові Теліпському та Ігореві Кузишину за їхню волонтерську працю та посвяту на добру справу.

Також дякуємо всім хто долучився! Ми особливо вдячні щедрим донорам, імена яких публікуємо нижче! Без вашої підтримки ми б не змогли втілити багато дитячих мрій та сюрпризів які нам вдалось зробити!

Кожна пожертва є надзвичайно

важливою підтримкою в час війни. Сотні жертводавців, прізвища яких ми тут не маємо можливості вказати через їх велику кількість показує важливість внесків від \$5, \$20 до \$50 і \$100.

Залишайтеся з нами у 2024 році, творімо добро разом!

Thank you donors!

\$10,000+

Anonymous
Nataliya Anon
Nigator UA
John Gogian Family Foundation
DataArt

\$5,000+

Maria Iskiw
Andrii Fil

\$1,000+

Oksana Demediuk
Paula Reynolds
Stephen Cass
Tiana Wimmer
Wendy Stewart
Michael Miller
Andrei & Tamara Donchenko

Salesforce
Betty Gaye Toney
William J. Tiedve
East Bay Community Foundation

\$500+

Jorge Manuel Valadez
Iryna Slonska
Richard Rothkopf
Fred Zerebinski
Jean Kuntze
Vlad Shpilsky
Stephen Shueh
Dharmesh Sethi
Alex Pritsker
Cameron Brown
Marten Mickos
Gregory Raimann
Un Hui Vandevander
Bayer Ballet Academy
Mykhaylo Ignatenko
Lydia Zablotska
Mykhaylo Ignatenko
Charles Schwab/San Francisco
St. James Episcopal Church
Bank of America Charitable Gift Fund
Ednah Beth Friedman
St. Nicholas Church Charitable Works

“РОСІЯ ТУТ НАВІКИ”: ЯК ВИЖИВАЄ ОКУПОВАНИЙ СКАДОВСЬК

Карина Нікітішина

Деякі люди забувають про те, що на території окупованих областей проживають щирі українці, які за життєвих обставин просто не здатні виїхати в безпечне місце. Іноді жителі окупованих міст та сіл навіть стикаються із засудженням, що лишаються на підконтрольній ворогу території, немов їх влаштовує подібне життя, тоді як вони щодня чекають на прихід ЗСУ, поки відчують шалений тиск окупантів. Скадовськ – це курортне місто на березі Чорного моря, краса якого привертала жителів не тільки Херсонщини, але й усіх куточків України. Ключове слово тут “привертала”, адже майже два роки вулицями міста ходить не натовп відпочивальників, а орда російських військових зі зброєю в руках. “Громада” змогла поспілкуватися з людиною, яка більше півтора року жила в окупованому Скадовську. В цьому інтерв’ю ми не розкриваємо ім’я, особисту інформацію героїні та деякі деталі розмови, щоб гарантувати безпеку її знайомих та рідних.

Назад в 90-ті

Окупація почалася 9 березня. Спочатку мені зателефонували близькі, що “почалося” – це не навчальна тривога, я маю терміново щось робити. Проте я тоді хворіла на COVID-19 та була в такому стані, що не могла днів 4 встати з ліжка. Я вийшла з лікарняного і 8 березня працювала на роботі, а 9 числа до міста вже зайшли ці “товариші”. 15 квітня вони вивісили свій аквафреш (українська сленгова назва прапора РФ – Прим. ред.). Весна – це перегони за продуктами та готівкою у велетенських чергах. Народ у паніці спустошував полиці магазинів та аптек. Потім почалася “друга фаза”, коли люди масово виїжджали з міста. І від’їзд друзів та близьких був таким стресом, ніби кожного разу відривався шматочок серця.

Спочатку нам вимкнули зв’язок. Wi-Fi в нас у квартирі не було, тому раз на кілька днів ми виходили та підключалися до громадського, щоб відписатися усім, що з нами все добре. Почали знецінювати гривню:

спочатку вона була 1 до 2 (до рублів – Прим. ред.), потім 1,25, а з 1 січня 2023 року її заборонили взагалі. Народ придумував, як викручуватися. Після цього почалося нав’язування російського паспорта. Одного дня пішла я до аптеки за ліками для бабусі, а там стоять “товариші” у формі і зупиняють мене: “Де ваші документи?”. В мене із собою була ID-картка: “А чому український?” – “Ще не встигла зробити”, – кажу їм. Відповіли: “Що, хочеш, щоб тебе не знайшли?”. Я написала заяву в поліцію. Оскільки я працюю та живу в центрі, злякалася, тому подала на оформлення документів. Був той паспорт в мене рівно місяць: в жовтні у фільтраційному таборі я його урочисто спалила разом зі співробітниками СБУ.

Замість магазину АТБ зробили свій АБЦ: соціальний супермаркет перетворився на магазин для багачів. Кілограмова пачка звичайного рису коштує 1100-1200 рублів, ніколи не зустрічала подібних цін. Фермерам нині взагалі несолодко: минулого року в Одесі кавуни коштували по 22 гривні за кілограм, а тут, у місцевих, вони полишалися на полях, бо набагато дорожче заплатити за збір, ніж за реалізацію. Заходиш до магазину, а там все валяється вперемішку на полицях та підлозі. На тобі оселедця, а до нього торта; ось пральний порошок, а біля нього м’ясо лежить. Певна антисанітарія. Якщо коротко, то нічого доброго вони не робили. Таке відчуття, ніби життя відкотилося в 90-ті роки.

Якими шляхами людей змушують змінювати громадянство

Нова влада весь час, з усіх боків, всіляко стимулює робити те, що потрібно їм. Якщо ти не зробиш паспорт, а є у власності квартира, то в тебе її відберуть. Деякі люди через це й змушені були робити російський паспорт, щоб в них не відібрали житло чи автовік. А після 1 вересня чоловіки ще отримують повістку до військомату на додаток до паспорта. Росіяни не вважають, що це неправомірно – для них це цілком законно, та й навіть правильно. Тих, хто не хотів робити паспорт, називають ждунами (*Homunculus Loxodontus* – Прим. ред.): “А чого ви

чекаєте? Тут нічого не зміниться. Марно чекаєте. А тому не рипайтесь, ставайте з жовто-блакитних трико льоровими”. Моральний тиск був дуже сильний. Я коли виїхала в Київ, опинилася на вільній землі, то навіть дихалося по-іншому.

Вони вимагають свій паспорт усім: якщо дитина ходить до школи, то батьків зобов’язують оформити всі документи. Наступного року без ОМС (обов’язкового медичного страхування) ні в поліклініці, ні в лікарні ніхто тебе приймати не буде. Щоб дитина отримала російське громадянство, необхідно замінити її свідоцтво про народження. В РФ не приймають ламіновані документи, тому, якщо піти змінювати свідоцтво, то вони вкажуть це як одну з причин вилучення документа. Все зроблено для того, щоб якомога більше дітей лишилося в них.

В мене є знайомий, який живе в селі, й не робив паспорт принципово. Він інвалід, тому над ним “зжалилися”: сказали, щоб без паспорта він нікуди не висовувався. Іншого знайомого, через те, що якась людина про нього щось набрехала, тримали в катівні: йому засовували голки в барабанні перетинки. Через місяць його викинули за 10 кілометрів від Скадовська: “Навіть не думай тікати: тебе внесли в усі бази, тому живим ти звідси не виїдеш”. Він повернувся додому пішки – з поламаними ребрами, зарослий та худий.

Водночас є люди, що радіють “руському міру”

Приїхало багато переселенців із глибинки – вони навіть зовнішньо відрізняються від інших. Вони весь час створюють якийсь ажіотаж: то в паспортному столі, то за гуманітаркою, створюють натовпи в банках. По селах ходять нарядами з двору в двір, перевіряють, хто ще не зробив російський паспорт. А коли підтопило Олешки та Голу Пристань, то почали приїжджати до Скадовська ще й звідти. В новій владі є така схема: прийшли вони, наприклад, в дев’ятипверхівку, постукалися в кожні двері. Якщо двері не відчинилися, вони чіпляють папірець, на якому вказано місце та час, куди потрібно прийти, щоб надати документи про право власності на житло. Якщо лю-

дина не приходила, то вважається, що квартира пуста, і її заселяють росіянами. Багато зайняли приватних будинків та квартир, повідбিরали техніку. Відчуття безпеки або впевненість у своєму наступному дні була відсутня.

В них є окремі списки, за якими вони цілеспрямовано вишукували чоловіків, які служили в ЗСУ. Я сама, на жаль, була свідком. Ми прийшли на Великдень у гості до знайомої, в якої чоловік служив. До нас увірвався наряд з обшуком, це був квітень минулого року. Ми не встигли нічого зробити, бо це було несподівано. Діти побачили, як у дім вдерлися військові в масках, з автоматами в руках. Після цього мій син пів року боявся сам виходити на вулицю. Я ходила усюди з ним, навіть просто за хлібом в магазин.

Кадровий голод був дуже сильний: спочатку на посаду директора нашої школи взяли майстра магікюру. Люди, що сапали на полях, почали працювати в адміністрації і допомагати заселявати пусті двори переселенцями. На моїх очах Скадовськ перетворився на прислів’я: “Хто був ніким, став усім”. Дуже багато випадків, коли людина, яка нічого в цьому житті не досягла, почала займати високу посаду завдяки сприянню новій владі. Сергій Швайко, який був звичайним водієм, став головою ВЦА (військово-цивільної адміністрації). Телеграм-канал ВЦА це взагалі окрема історія, як-то мовлять, для людей з міцною психікою. Я намагалась читати лише заголовки, бо далі – просто п’їма, де весело й радісно описують “чудове” життя з росією, які страшні “українцяти”. Народ став озлобленим. Коли я зідзвонююся з тими, хто лишився вдома, то мені кажуть, що люди як здичавіли.

“Росія тут назавжди”

На усі свята, на 9 травня зокрема, влаштовують дійство. З боків площі ставлять машини, привозять звідкілясь автобусами “танці й пляски”, та навіть власних глядачів. Все, щоб зняти на відео красиву картинку, як

Gabriel Travel

Туди, де співає душа!

У НАС ДЕШЕВШЕ!

Авіаквитки та відпочинок:
Варшава, Кишинів, та ін. міста

спеціальні тарифи на квитки U4U в одну сторону

SALE SALE SALE

Відпочинок в Мексиці і на Карибах

(916) 348-3400

НОВИНИ УКРАЇНИ

Загальні бойові втрати противника

За даними Генштабу, загальні бойові втрати противника з 24-го лютого 2022 року по 31-ше грудня 2023 року орієнтовно становлять: особовий склад – близько 359,230 осіб ліквідовано, танки – 5,977 од., ББМ – 11,070 од., артилерійські системи – 8,464 од., РСЗВ – 943 од., засоби ППО – 623 од., літаки – 329 од., гелікоптери – 324 од., БПЛА оперативно-тактичного рівня – 6,591 од., крилаті ракети – 1,709 од., кораблі і катери – 23 од., підводні човни – 1 од., автомобільна техніка та автоцистерни – 11,292 од., спеціальна техніка – 1,268 од.

США оголосили фінальний пакет військової допомоги Україні на \$250 мільйонів

27 грудня, Сполучені Штати Америки надали Україні пакет військової допомоги на 250 мільйонів доларів. Він є останнім у рамках фінансування, ухваленого цьогогоріч Конгресом.

Новий пакет допомоги включає додаткові засоби протиповітряної оборони, артилерійські боеприпаси, протитанкові засоби та інше обладнання, що допоможе Україні протистояти російській агресії.

Також, Сполучені Штати надають Україні додаткові ракети проти-повітряних систем NASAMS, зенітні ракети Stinger, інші компоненти для систем ППО. Крім того, пакет включає протитанкові системи TOW, Javelin і AT-4.

Військова допомога для України

Уряд США надав Збройним силам України також надав пакет військової допомоги.

До пакету увійшло озброєння загальною вартістю 175 млн доларів.

Україна отримала снаряди для систем ППО, додаткові боеприпаси для HIMARS, артилерійські боеприпаси, високошвидкісні протирадіаційні ракети, патрони до стрілецької зброї, підривні пристрої для подолання перешкод та обладнання для захисту критично важливих об'єктів.

Крім того, пакет включав надання запасних частин, допоміжного обладнання та транспортних засобів.

Сполучені Штати Америки у вівторок, 12 грудня, виділили Україні ще одну допомогу в розмірі 200 млн доларів.

2 грудня Німеччина передала Україні нову допомогу у яку увійшли автівки, снаряди та антидронові системи.

Згідно з оновленим списком, ЗСУ отримають автівки, системи виявлення дронів, артилерійські боеприпаси.

Загалом, до нового військового пакету увійшли:

- чотири тягачі 8x8 HX81 і напівприче-пи до них;
 - три транспорти (вантажівки, мікроавтобуси, всюдиходи);
 - дві автівки для прикордонної служби;
 - п'ять систем виявлення дронів;
 - мобільна антенно-щоголова система;
 - 3,840 артилерійських боеприпасів;
 - 25 лазерних далекомірів;
 - 15 снайперських гвинтівок HLR 338 і 60 тисяч патронів до них.
- Німеччина надасть Україні нову військову допомогу - уряд, 8 грудня. До пакету допомоги увійдуть:
- 1 750 снарядів калібру 155 мм.
 - розвідувальний безпілотник LUNA NG.
 - 10 розвідувальних безпілотників VECTOR.
 - 70 автоматичних гранатометів MGW.
 - 6 патрульних автомобілів.
 - 8 вантажівок Zetros.

- 100 000 аптечек.

14 грудня влада Німеччини передала Збройним силам України нову партію військової допомоги. До пакету увійшов комплекс проти-повітряної оборони Patriot та ракети до нього. Крім Patriot українські військові також отримали дев'ять гусеничних всюдиходів Bandvagn 206, понад 7 тисяч боеприпасів калібру 155-мм та 40-мм та 14 систем виявлення дронів.

Німеччина також передала 8 вантажівок Mercedes-Benz та 8 тягачів Zetros і 4 приче-пи до тягачів 8x8 HX81.

Велика Британія відправить Україні два тральщики для розмінування класу Sandown. Їх передадуть зі складу Королівського Військово-морського флоту Великої Британії.

Про це заявили у пресслужбі Міністерства оборони країни 11 грудня.

У заяві сказано, що два тральщики для розмінування Sandown (MCMV) передаються Збройним силам України з метою зміцнення здатності України діяти на морі.

«Зміцнення морських можливостей ЗСУ, зокрема протидія загрози з боку російських морських мін, допоможе відновити морський експорт України», – заявив міністр оборони Грант Шаппс.

Також, збройні сили України отримали від Великої Британії нові багатоцільові керовані ракети Martlet.

Уряд Естонії виділив Збройним силам України новий пакет військової допомоги. До нього увійде озброєння загальною вартістю 80 млн євро.

Україна отримає «велику кількість» протитанкових ракет до комплексів Javelin, а також кулемети, боеприпаси для легкого озброєння, різні транспортні засоби та судна, водоза-зне обладнання.

16 грудня ЗСУ отримали від Литви кілька мільйонів набойів і кілька тисяч снарядів для переносних протитанкових гранатометів малої дальності.

А також, цього разу Литва передала Україні близько тисячі розкладних ліжок.

Варто додати, що країна активно навчає українських військовослужбовців, надає медичне лікування та реабілітацію, консультації експертів та виділяє кошти в міжнародні фонди для України.

Вже 20 грудня Уряд Литви надав Збройним силам України новий пакет військової допомоги. ЗСУ отримали польове спорядження та кілька десятків тисяч сухих продовольчих пайків.

Від Польщі Україна тримала партію самохідних гаубиць Krab. Озброєння було передано зі складів польської армії. Точніше, Польща передала ЗСУ 18 одиниць гаубиць Krab.

При цьому ще 56 установок мають бути поставлені у майбутньому. Терміни передачі цієї партії не вказуються.

Польська влада, серед іншого, передала Україні танки PT-91, T-72, Leopard 2 та літаки МіГ-29. Крім того, очікуються постачання самохідних мінометних систем Rak та 100 бойових машин піхоти Rosomak.

Уряд Нідерландів поставив українським прикордонникам партію модульних комплексів медичної підтримки Role 2.

Українська сторона отримала три мобільні шпиталі цього типу. Комплекси розраховані на 36 госпітальних ліжок, вони пристосовані для використання у холодну пору року.

Крім того, Нідерланди передали Україні 6 автомобілів Toyota Land Cruiser, модифікованих під машини медичної евакуації.

Норвегія передасть Збройним силам України додаткову партію систем протиповітряної оборони NASAMS.

Загальна вартість пакету допомоги становить 335 млн крон (приблизно 30 млн. доларів США).

Комітет із питань оборони парламенту Болгарії на засіданні в четвер, 7 грудня, підтримав надання Україні переносних зенітно-ракетних комплексів (ПЗРК) і зенітних ракет різних типів.

Мова йде про те, що Болгарія безоплатно передасть Україні непридатні, застарілі або надлишкові ПЗРК і зенітні ракети.

Зараз в управлінні логістики Міні-оборони є список несправного обладнання, але необхідно оцінити, скільки з нього можна віддати. Ракети, про які йдеться, є радянськими С-300 варіанту 5В55Р(К).

Уряд Південної Кореї передав Державній службі з надзвичайних ситуацій України партію спеціальної техніки для розмінування.

Пакет гумдопомоги складається із 10 машин для розмінування виробництва хорватської компанії DOK-ING.

Зазначається, що техніка вже знаходиться на території України. Найближчим часом машини будуть розподілені між підрозділами ДСНС, задіяними у процесі гуманітарного розмінування деокупованої території України.

Уряд Аргентини має намір передати Україні два транспортні гелікоптери MI-17E російського виробництва.

Ця домовленість була досягнута під час візиту до Буенос-Айреса президента України Володимира Зеленського для участі в інавгурації новообраного президента Аргентини Хав'єра Мілея 10 грудня.

Відомо, що один із цих гелікоптерів вже два роки не використовується через проблеми з поставками деталей з підсанкційної росії.

Передати гелікоптери Україні запропонували США, але попередній уряд Аргентини виступав проти цього.

Фінансова допомога для України

Україна отримала третій транш фінансування на суму близько 900 млн. доларів від Міжнародного валютного фонду. Транш надійшов у рамках програми Механізму розширеного фінансування (EFF).

Міністр Сергій Марченко зазначив, що допомога від МВФ допоможе своєчасно профінансувати пріоритетні видатки державного бюджету та забезпечити макроекономічну стабільність в умовах воєнного стану.

Загалом на даний момент Україна отримала близько 4,5 млрд доларів із передбачених програмою 15,6 млрд.

Світовий банк виділяє Україні додаткові 1,34 млрд доларів, які будуть спрямовані на виплату пенсій, зарплат вчителів, підтримку переселенців та інші пріоритетні витрати держбюджету.

Основна частина цього пакету фінансування – 1,086 млрд. – від японського уряду. Гранти також надали США, Швейцарія та Фонд підтримки, відновлення та реформування України (URTF).

Велика Британія оголосила про надання 37 мільйонів фунтів стерлінгів (43 мільйони євро) фінансової допомоги для України.

Згідно з повідомленням британського уряду, Україна отримає зимовий пакет гуманітарної допомоги у розмірі 29 мільйонів фунтів (34 мільйони євро) та ще 7,75 мільйона фунтів (9 мільйонів євро) для задоволення потреб найвразливіших верств.

Німеччина виділить додаткове фінансування на снаряди для України.

Влада Німеччини схвалила рамкову угоду з французькою компанією про виробництво додаткової партії боеприпасів для України.

Україна, згідно з угодою, отримає 68 тисяч фугасних снарядів калібру 155 мм. Терміни постачання поки що не розголошуються.

При цьому відомо, що загальна вартість партії становитиме 278 мільйонів євро.

Уряд Данії готується надати Україні новий пакет фінансової допомоги вартістю 1 млрд євро.

Відповідну заяву зробила

прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен Вона наголосила, що найближчим часом уряд представить свій план у парламенті країни.

При цьому Фредеріксен не уточнила, на які саме ініціативи – військові, фінансові чи гуманітарні – буде спрямоване фінансування.

Уряд Швеції надасть Україні зимовий пакет гуманітарної допомоги у розмірі 1,4 мільярда шведських крон (приблизно 124 млн євро).

Кошти підуть на підтримку населення України на тлі зимових атак рф. Більшість грошей, 900 млн. крон (80 млн євро), буде витрачено на потреби країни у сфері енергетики, житла, охорони здоров'я та транспорту.

Ще 500 млн. крон (майже 54 млн. євро) підуть на закупівлю обладнання для опалення та на ремонт українських електромереж.

Норвегія надасть Україні додаткову фінансову та гуманітарну допомогу на загальну суму 800 млн. доларів.

Про це повідомив прем'єр-міністр країни Йонас Гар Стере на спільній прес-конференції із президентом України Володимиром Зеленським в Осло у середу, 13 грудня. За словами Стере, гроші підуть на зарплати медсестрам, лікарям, вчителям, іншим працівникам та на різні соціальні проекти. Таким чином, Норвегія виділить Україні 1,8 мільярдів доларів допомоги до кінця року.

Прем'єр-міністр **Японії** Фуміо Кісіда заявив, що Токіо готовий надати додаткові кошти на підтримку України, а саме – 4,5 млрд доларів.

Про це повідомляє Kyodo News, з посиланням на слова японського прем'єра.

Як зазначається, Кісіда, який цього року головує у G7, заявив на саміті глав Групи семи про готовність Токіо додатково виділити близько 4,5 млрд. дол на підтримку зусиль із відновлення оповитої війною України.

Євросоюз затвердив 12-й пакет санкцій проти рф

Рада ЄС у понеділок, 18 грудня, завершила процес затвердження 12-го пакету санкцій проти росії.

Документ, серед іншого, передбачає запровадження заборони імпорту природних і синтетичних алмазів, і навіть ювелірних виробів з діамантами, оброблених чи вироблених у росії. Заборона почне діяти з 1 січня 2024 року.

Також, до заборони долучилися США та країни «Великої сімки» (G7).

Крім того, ЄС зобов'язав європейські компанії прописувати у своїх контрактах заборону на реекспорт до росії і транзит через рф деяких технологій і товарів подвійного призначення. Положення поширюється на товари, що використовуються у російській військовій промисловості, а також на предмети, виявлені на полі бою в Україні.

Євросоюз також запровадив додаткові обмеження на імпорт з росії чавуну, мідного дроту, фольги, труб, а також заборонив імпортувати скраплений пропан.

Зазначається, що в документі також прописано механізм посилення контролю за стеєю цін на нафту – у разі продажу танкерів будь-якій третій країні компанія має повідомити про це чиновникам у Брюсселі.

Варто додати, що палата представників Конгресу США схвалила законопроект про запровадження заборони на імпорт низькозбагаченого урану російського походження, який діятиме до 2040 року.

Зазначається, що на підтримку закону про заборону імпорту російського урану висловилися необхідна більшість конгресменів.

Законопроект передбачає забо-

рону на імпорт у США низькозбагаченого урану, виробленого в росії, через 90 днів після набуття ним чинності.

Допомога від ЄС

У грудні Україна отримає останні 2023 року 1,5 млрд євро макрофінансової допомоги від Євросоюзу.

«Найближчими днями ми виділимо останні 1,5 млрд. євро для України цього року, що було узгоджено в рамках так званого пакету макрофінансової допомоги на 2023 рік. Це буде виплата в наступні кілька днів – 1,5 млрд євро», – заявила президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляйєн.

За її словами, цей транш допоможе профінансувати потреби України на початку 2024 року. Також це важливо, щоб побудувати невеликий, але важливий міст (до нового фінансування – ред.), додала вона.

Принципове рішення про 50 млрд. євро для України на саміті ЄС було досягнуто, тепер Київ очікує на завершення всіх процедур у січні.

Нагадаємо, Єврокомісія запропонувала виділити Україні 50 млрд. євро на найближчі п'ять років.

«МЗС України також вітає досягнення на саміті принципового рішення про створення Українського фонду (Ukraine Facility) розміром 50 млрд. євро на 2024-2027 роки. Це чіткий сигнал, що фінансова підтримка України з боку Євросоюзу продовжиться», – йдеться у заяві МЗС України, оприлюдненій у п'ятницю, 15 грудня.

У відомстві очікують, що завершення всіх необхідних юридичних процедур відбудеться у січні 2024 року, що дозволить якнайшвидше отримати відповідне фінансування.

Україні вдалося повернути частину депортованих росією дітей

Україні вдалося повернути вісьмох дітей, які були викрадені росією після початку повномасштабної війни.

Про це у середу, 6 грудня, повідомив голова Офісу президента Андрій Єрмак у своєму Telegram-каналі.

Він розповів, що додому повернулися четверо дівчат та четверо хлопців віком від 8 до 18 років.

Скоро вони возз'єднаються зі своїми сім'ями «і зустрінуть свята в обіймах своїх близьких на Батьківщині».

«Вдячні державі Катар та ЮНІСЕФ за залучення до процесу повернення депортованих дітей і тих, які опинилися на ТОТ», – наголосив Єрмак.

Також, 14 грудня, на Херсонщині вдалося повернути з окупації на підконтрольну Україні територію області ще п'ятьох дітей.

Про це повідомив голова Херсонської ОВА Олександр Прокудін у Telegram.

«Ще п'ятеро дітей повернуто з окупації. Двоє з них – мають родину. І їх вдалося вивести разом з батьками. Ще троє – діти з категорії тих, які опинилися в складних життєвих обставинах. Зараз усі вони у безпечному місці, їм надається необхідна допомога», – йдеться у повідомленні.

Прокудін подякував усім причетним до повернення дітей.

А вже у суботу, 16 грудня, стало відомо, що Україна повернула ще трьох дітей з росії та тимчасово

окупованих територій.

Про це також повідомив керівник Офісу президента Андрій Єрмак.

Відомо, що двох дітей, 2008-го і 2012-го років народження, вдалося вивести з тимчасово окупованих територій. Третя дитина перебувала у росії і возз'єдналася зі своєю матір'ю на території Грузії. Всі вони вже вдома зі своїми рідними.

Загалом наразі Україні вдалося повернути з росії 387 дітей, що їх викрали росіяни під час окупації.

«Наразі Україні вдалося повернути 387 із майже 20 тисяч викрадених рф дітей. І кожне повернення – не статистика, а унікальна спецоперація, причому міжнародна», – написала Олена Зеленська у Telegram після участі в заході, присвяченому темі реінтеграції депортованих дітей.

Лідери ЄС підтримали початок переговорів про вступ України

Лідери країн-членів Європейського Союзу на саміті у Брюсселі 14 грудня вирішили розпочати переговори з Україною про вступ до блоку.

Про це повідомив президент Євроради Шарль Мішель у своєму X-акаунті.

Він розповів, що переговори незабаром розпочнуться з двома країнами – Україною та Молдовою.

Президент України Володимир Зеленський відреагував на це рішення.

«Перемога України. Перемога усієї Європи. Перемога, що мотивує, на-

дихає і зміцнює», – написав Зеленський у соцмережі X.

За даними The Guardian, угорський прем'єр Віктор Орбан, який виступав проти відкриття переговорів, залишив зал під час голосування щодо України.

Пізніше він заявив, що «Угорщина не змінює своєї позиції», додавши, що всі інші країни-члени ЄС наполягали на тому, щоб відкрити переговори з Києвом, і в результаті Угорщина вирішила, що 26 країн «можуть йти своїм шляхом в той час як Будапешт залишається осторонь рішення».

Лідери ЄС також обговорять на саміті у Брюсселі зобов'язання перед Україною та способи надання країні постійної та сталої підтримки.

Ще один штат у США визнав Голодомор геноцидом українського народу

Американський штат Північна Кароліна визнав Голодомор геноцидом українського народу.

Про це повідомила пані посол України у США Оксана Маркарова у Facebook.

«На завершення місяця пам'яті жертв Голодомору-геноциду в Україні маємо новину з Північної Кароліни. З нагоди 90-их роковин трагедії Губернатор штату Рой Купер підписав відповідну прокламацію та проголосив 25 листопада Днем пам'яті про Голодомор», – написала вона.

Kakinuki Law Office PC
垣貫法律事務所 PC

John Kakinuki, Attorney
弁護士 垣貫 ジョン

1050 Northgate Dr, Ste 270
San Rafael, CA 94903, USA

Tel 415-492-2011
Fax 415-492-2012
john@kakinukilaw.com
www.kakinukilaw.com

ЯК ВИЖИВАВ УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС У 2023 РОЦІ

Антон Шраменко

Українці вже протягом другого року поспіль дивують світ. Вміння виживати, пристосовуватися та навіть процвітати у найнесприятливіших умовах стали визначними рисами українського народу від початку повномасштабної агресії. Дива виживання, пристосування та розвитку показав й український бізнес. Не перебуваючи в Україні складно уявити, що таке працювати в тих умовах, в яких працюють українські підприємці та компанії. Так само як спостерігаючи за відео ракетних атак та бомбосховищ, важко уявити себе в реальності життя у воєнній країні. Але мовою фактів та цифр ми спробуємо передати бодай загальну картину тієї трансформації, через яку проходить український бізнес, задля пристосування до екстремальних умов війни

УМОВИ В ЯКИХ ПРАЦЮВАВ УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС У 2023 РОЦІ

• Міграція населення та демографічна криза

За дослідженням Центру економічної стратегії: від 5,6 млн до 6,7 млн українців залишаються за кордоном. Неповорнення українців суттєво впливає на українську економіку, яка може втрачати від 2,7% до 6,9% ВВП щорічно. Разом з виїздом людей з України спостерігається й збільшення старіння населення. З усіх, хто виїхав за кордон, близько 14% – діти віком від 6 до 14 років. А що довше триває війна, то більше батьків влаштовують навчання для своїх дітей-підлітків поза межами України. Як розуміємо, зі старінням населення зменшується відсоток активних користувачів багатьох товарів та послуг.

• Інфляція та падіння купівельної спроможності населення

Економіка України зараз показує певну стабілізацію. Національний банк на кінець року покращив інфляційний прогноз. І встановив інфляцію на рівні 6%. Тоді як 2022 року інфляція сягала майже 27%. Тобто, загалом, за два роки з початку вторгнення інфляція складає близько 33%. Разом з інфляцією відбулося зростання цін на усі матеріали, інгредієнти, закупівлі тощо. Також під-

нялися ціни на оплату комунальних послуг та оренди, що є ще однією з частин витрат, особливо відчутною для середнього та малого бізнесу.

Українські споживачі теж збідніли та не готові витрачати гроші так, як раніше. В перший рік повномасштабного вторгнення 20% українців економили на їжі. Нині ж маємо вже більше 26% (до війни ця цифра становила 12%). На базові та дорогі речі грошей вистачає лише 6% опитаних людей. Частка ж тих, кому грошей вистачає лише на їжу, становить 24,6% (дані журналу Forbes Ukraine).

• Знищення виробничих потужностей та тимчасова втрата інфраструктури на окупованих територіях

Багато бізнесів втратили офіси, склади, виробничі потужності, торгові точки тощо. Частина з цих втрачених потужностей потребує інвестицій для відновлення, частину відновити неможливо. Зокрема багато виробничих потужностей залишилося на окупованих територіях. Інші потужності піддаються постійним повітряним ударам з боку агресора, і гарантії, що «до тебе не прилетить» немає.

• Обмежена продуктивність через пошкодження інфраструктури та повітряні тривоги

За словами голови Комітету Верховної ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Гетьманцева: збитки за «чисту добу» повітряної тривоги для економіки України становитимуть близько 9 млрд. гривень. Враховуючи номінально зростаючий ВВП, цифра також може збільшуватися.

• Складнощі з імпортом для заміщення втрачених виробничих потужностей

«Імпорт, це було дуже важко, тому що ніхто не планував і не мав вільних потужностей, у нас досить великі строки, щоб замовити упаковання, щоб отримати продукт зараз, треба посадити (сировину) за рік до того, все планувати. З іншого боку, імпортна модель взагалі неприбуткова»: коментар представника FMCG компанії.

• Обмеження інвестицій та поставок через страх ризикувати

«Є питання взаємодії з партнерами, які нам довіряють, яких ми

не підвели з початку війни і вони дуже сильно цьому дивуються. Ми просимо – дайте нам більше, дайте нам нові ваші колекції. Вони кажуть – боже, які нові колекції, у вас війна? Тобто, вони бояться якихось ризиків. Ми не боїмось, вони бояться. Є такі зміни»: представник фешн-ритейлу.

ЯК ВИЖИВАВ БІЗНЕС? ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ

Для того щоб вижити, українському бізнесу доводиться дуже швидко адаптуватися до обставин, що постійно змінюються. 29% українських компаній багаторазово змінювали стратегію від початку повномасштабного вторгнення, 51% – декілька разів змінювали стратегію. На даний момент український бізнес використовує 3 основні підходи до розробки стратегій:

1. Короткострокове планування
Планування на пір року-рік із щомісячним його переглядом. Також передбачається терміновий перегляд планування, залежно від ситуації, що постійно змінюється.

2. Адаптивність та гнучкість стратегій
Розробка одночасно декількох сценаріїв дій (у т.ч. оптимістичний, песимістичний, «середній» прогноз) і швидке реагування на події, що відбуваються.

3. «Антикрихітність» як автономність у прийнятті рішень та швидке реагування на місцях

При появі непередбачуваних факторів рішення максимально швидко приймаються у підрозділах, командах без узгодження з верхніми щаблями керівництва.

ЯК ВИЖИВАВ БІЗНЕС? ЗМІНА СТРАТЕГІЙ

Після шокового 2022 року, 2023 рік можна назвати «роком відновлення» для українського бізнесу. Компанії та виробництва почали відновлення або релокацію у безпечні регіони виробничої інфраструктури, оптимізацію виробничих процесів, налагодження нових логістичних ланцюжків. Зокрема у логістиці відмічається повна або часткова відмова від імпорту та значний перегляд постачальників.

Також більшість українських компаній прагнула компенсувати втрачених покупців за рахунок виходу у суміжні категорії та сегменти, змінення цінової політики. Частина компаній додала у свій портфель продукти для економ сегменту, частина компаній перейшли у преміум сегмент. Відповідно до нових реалій життя, у 2023 році більшість бізнесів трансформувало портфелі своїх послуг. Про запуск нових продуктів або нових напрямків бізнесу заявляє 84% українських підприємців.

Для багатьох бізнесів був важливий вихід на нові ринки, 25% компаній відзначають вихід на іноземні ринки як частину своєї стратегії виживання.

При цьому український бізнес не облишає допомогу країні та армії. 73% бізнесів запустили нові соціальні проекти у 2023 році, а 67% активно переказували кошти на підтримку

ЗСУ.

Допомога Україні та українців взагалі стала лейтмотивом роботи багатьох підприємців під час війни, і далеко не всі відкрито про це заявляють, вважаючи такий підхід цілком природним. Деякі українські компанії надавали спрощений доступ до певних послуг, особливо українцям за кордоном. Багато компаній робили акцент на випуск патріотичних продуктів та сервісів.

ДИВО СТІЙКОСТІ

Не дивлячись на непередбачуваність ситуації, в 2023 році більшість компаній повернулися до звичайного режиму роботи, порівняно із 2022 роком. Загалом 62% мають ту саму кількість працівників, що й до війни, а 14% зазначають, що навіть збільшили штат працівників. Кожна 4-та компанія має скорочений штат працівників.

Головним напрямком побудови внутрішньої політики для керівників всіх ланок стала робота з командою, врахування емоційного стану працівників, їх підтримка. Тим не менш, враховуючи повномасштабну війну, обстріли, відключення електроенергії, робиться акцент на важливості продовження роботи та виконання цілей, навіть в таких складних умовах.

Ось слова представниці української фармацевтичної компанії: «Збільшився фокус на роботу з людьми, стабілізацію відносин, відчуттів, стану людей. Так багато з людьми ми раніше не працювали, не було такої потреби, це найбільша зміна. Дивлячись на західних наших партнерів, колег, вони дуже здивовані, що ми онлайн з ними в усіх процесах, в усіх таймінгах, в усіх презентаціях, в усіх стратегіях, брифінгах. Вони просто в шоці, що українці під час війни абсолютно не відстають. Тобто, навпаки, хочеться Україну виділити, що вона така молодець».

ПІДСУМОК

Підсумком діяльності для будь-якого бізнесмену є дохід. І у 2023 році український бізнес показав його збільшення, у порівнянні з минулим роком – 71% компаній відзначають, що почали заробляти більше. Щоправда приріст доходу українського бізнесу не можна назвати феноменальним. Майже половина бізнесу відзначає приріст до 40%, у багатьох приріст відбувається у межах 10%.

Головний підсумок року для українського бізнесу – що він існує, адаптується та розвивається навіть за неймовірно складних умов війни. Але ситуація є досить хиткою. Ніхто не впевнений, що на нього може чекати завтра. Тому підтримка партнерів України у збереженні хоча б відносної стабільності всередині країни залишається критично важливою для того, щоб економіка держави, що воює за цілу Європу, жила.

***З використанням даних дослідження, ініційованого Українською рекламною коаліцією та проведеного дослідницькою компанією Factum Group.**

Кав'ярня у центрі Харкова продовжує працювати навіть після ракетного удару

ХОЧЕТЕ ОФОРМИТИ ІПОТЕЧНИЙ КРЕДИТ У POLAM?

Іпотечний кредит, що відповідає
Вашим очікуванням

- Вартість укладення кредиту може бути вже включена в іпотечний кредит
- Жодних балів і штрафів за дострокову виплату кредиту
- Надання додаткових 25000 балів uChoose при укладенні кредитного договору
- Іпотека і рефінансування¹

Заповніть заявку онлайн

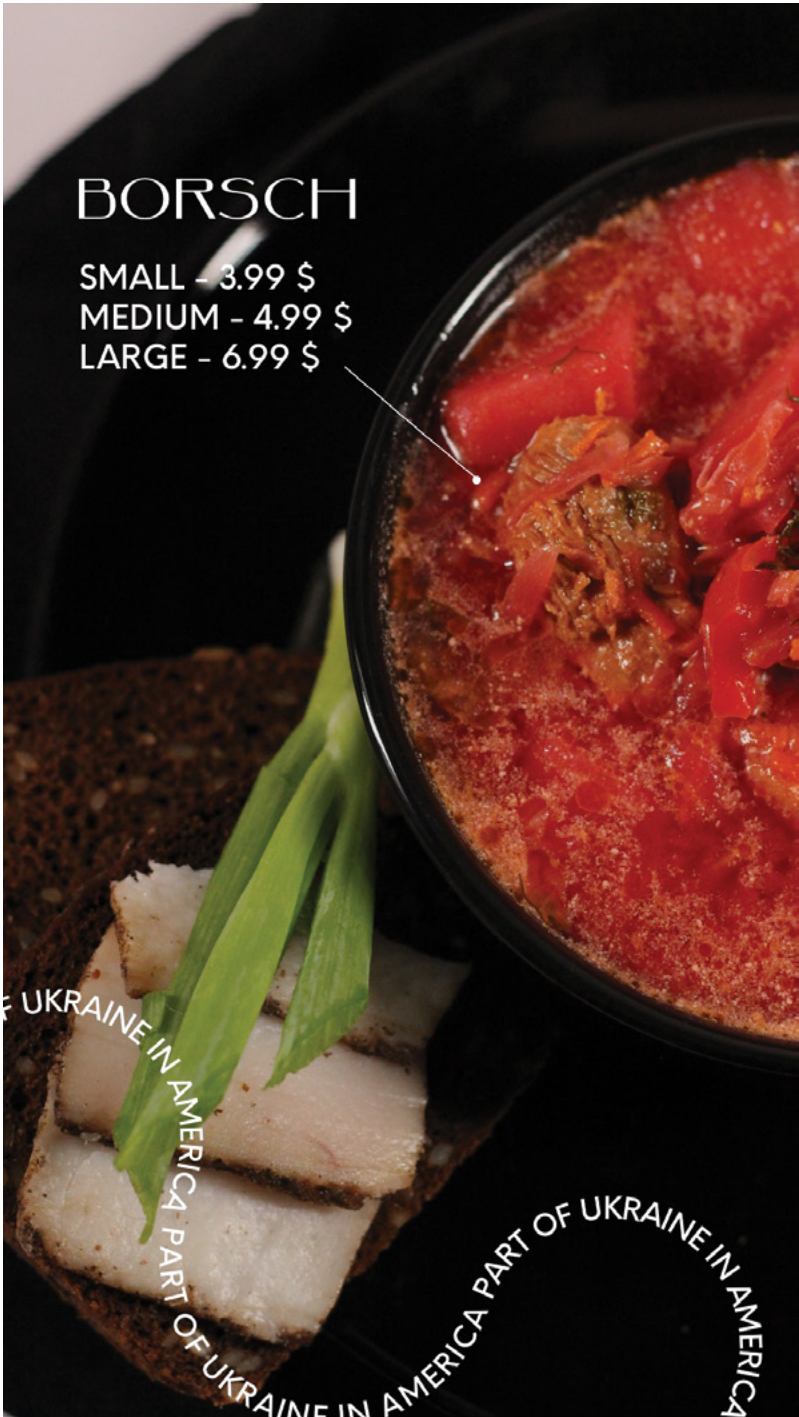
PolamFCU.com

1. Only for new loans

Зателефонуйте нашому кредитному спеціалісту вже сьогодні:
(916) 727-0730

**4313 Elkhorn Blvd
Sacramento, CA**

BORSCH

SMALL - 3.99 \$
MEDIUM - 4.99 \$
LARGE - 6.99 \$

GOOD TASTE MARKET & DELI

EUROPEAN FOOD

**7117 Walerga Rd., #5,
Sacramento, CA 95842**

(916) 333-3335

GTMarket.2020@gmail.com

benefitexperts
BENEFITS, INSURANCE, AND HR

CREATE A CLEAR VIEW FOR YOUR BUSINESS

Benefit Experts is a full service, independent insurance agency with broad market access and unparalleled service. Benefit Experts is your one stop shop for all of your businesses insurance needs.

SERVICES:
Group Health Insurance
HR Services, 401k
Workers Compensation
General Liability and much more
(see website full list of services)

CONTACT US TODAY:
Serge Barbir CEO
TOLL FREE 800.495.4172
P. 650.251.4228
Sbarbir@benefitexperts.com
www.benefitexperts.com

Voted best of Palo Alto
6 years running

Citrus Plaza MARKET

Ukrainian FOOD & CATERING

Monday - Saturday 9 AM - 10 PM
Sunday 10 AM - 10 PM

6240 San Juan Ave., Citrus Heights, CA 95610

Phone: (916) 725-5445

citrusplazacafe@gmail.com

facebook.com/citrusplazacatering/

Earn more on your savings with a HIGH-YIELD CERTIFICATE!

See short-term results!

6 MONTHS

2.78% APY*

See your money grow!

13 MONTHS

5.25% APY*

A rewarding option!

THREE YEARS

3.55% APY*

MONEY MARKET SPECIAL

Earn with convenience!

\$250K - \$999K APY*

3.75%

Перейдіть до **ukrainianfcu.org** для повного графіку роботи і адреси відділень.

ПРОПОНУЄМО ВСІ ВИДИ ПОСЛУГ!

- Чекові рахунки
- Ощадні рахунки
- Сертифікати
- Позики
- Кредити на Нерухомість
- Платіжні Картки VISA®
- Онлайн і мобільний банкінг

ЗАПРОШУЄМО ДО НАШИХ ВІДДІЛЕНЬ!

Citrus Heights, CA
7084 Auburn Blvd.
Citrus Heights, CA 95621
916-721-1188

Rancho Cordova, CA
11088 Olson Dr.
Rancho Cordova, CA 95670
916-894-0822

*APY is Annual Percentage Yield. Rates effective 8/10/23. Minimum deposit \$500. Rates may change. No rate adjustment on prior deposit accounts. Penalty to withdraw the money (principal) you deposited into your Share Certificate before it reaches the maturity date; you may withdraw the dividend earned at any time w/o penalties. APY will remain in effect for the term of the Share Certificate. Dividends compounded & credited quarterly. Fees may reduce earnings. **Applies only to Money Market accounts:** Up to three (3) withdrawals are allowed per month before a fee is imposed. There is a minimum of \$100 per withdrawal. Dividends are compounded & credited monthly. Applies only to IRA share certificate accounts: New IRA contributions only & up to \$7,500 for 2023. Promotional rates are not for other IRA funds, like rollovers or transfers. IRA Share Certificates are subject to IRS contribution limits. Additional deposits are not allowed into the same account. UFCU doesn't offer tax advice; consult a professional tax advisor for IRA contribution limits & deductions. Penalties apply for early withdrawal. **Note:** Other rates & terms are available. UFCU reserves the right to terminate these offers at any time without any further notice. Membership subject to eligibility. Insured by NCUA.

[Підсумки 2023 року. Вистояли.] початок на стор.1

нігівщини, Сумщини, невдовзі внаслідок вдалих блискавичних операцій були звільнені Харківщина і Правобережжя Херсонщини, включно з самим Херсоном, єдиним обласним центром, який був зайнятий окупантами. Новий, 2023 рік українці зустрічали в очікуванні власного наступу, неодноразово проанонсованого представниками влади. Чашка кави на набережній в звільненій Ялті в українському Криму багатьом здавалася не метафорою, а реальною перспективою. Багато хто вірив у вихід на кордони 1991 року протягом 2023 року.

Насправді останній рік проявив інші реалії, тож важливо а) не втрачати оптимізм, і не давати місця для розпачу чи зневіри, і б) здійснити аналіз наявних ресурсів, геополітичних змін, стану сил ворога, і все це з метою покращення власних позицій, пошуку оптимальних рішень, і, зрештою, досягнення довгоочікуваної перемоги. В школі такий метод називався «робота над помилками», тобто корегування власної діяльності з метою отримання кращих оцінок. Ціна наших оцінок – це існування самої України.

Перша оцінка, яка має бути представлена, і це найголовніша оцінка – це найкраща оцінка нашим збройним силам за те, що фашистська росія не спромоглася здійснити свої плани. Один з говорящих голів путіна, колишній формальний президент росії дмитрій медведев продовжує стверджувати, що війна продовжуватиметься, а «Одеса, Дніпро, Харків, Миколаїв, Київ – російські міста, як і багато інших тимчасово окуповані». Тим не менш, за весь 2023 рік вся російська армія не спромоглася зайняти жодного з перерахованих міст.

Лінія фронту за 2023 рік була фактично статична. В Україні цей факт багато хто розглядає як провал. Та

насправді це варто розглядати більше як саме український успіх. За весь час фашистські російські окупанти зуміли зайняти території лише двох невеликих міст на Донеччині – Соледара і Бахмута, що по кілометражу приблизно відповідає звільненням територій нашими військами півдні країни. Військо, яке займалося окупацією Бахмуту, а це бандитське угруповання Пригожина-Уткіна, зрештою, саме підняло бунт проти кремля, що закінчилося стратою цих двох керівників «приватної воєнної компанії», закамфльованої під вихід в літак, та фактичному розформуванні цього достатньо боєздатного підрозділу.

Якщо порахувати всі ресурси фашистської росії, то вони в кілька разів переважають українські ресурси: це і демографічний потенціал (140 мільйонів російського населення проти 30 мільйонів українського), це і розконсервація ще радянських запасів бронетехніки, це і наявність великої кількості заводів в росії, що виробляють військову техніку, це і наявність інфраструктури, яка неущкоджена там постійними обстрілами, це зрештою, і поставки зброї з Ірану та КНДР (а під вивіскою КНДР – ймовірно й іншими азійськими державами). Якщо об'єктивно порівняти кількість воєнної техніки, яка передана нам західними союзниками, то вона в кілька разів менша за наявні в росії ресурси в аналогічних сферах. Фінансова допомога Заходу Україні теж програє у порівнянні з «нафтодоларами», які попри санкції, наповнюють злочинний російський воєнний бюджет. Тож занепадницькі настрої, що час від часу вриваються в українське суспільство, і планомірно підігриваються російською пропагандою, слід чітко віднести як руйнівні, і такі, що суперечать реальній оцінці ситуації. А реальна оцінка це те, що Україна здійснила диво у 2022 році, порвавши на клаптики всі російські плани «зайняти Київ за три дні», і продовжувала здійснюва-

ти диво, стабілізувавши лінію фронту у 2023 році, не даючи змогу агресорові захопити омріяний ним українські міста (які як в дурмані перераховує дмитрій медведев).

Вистояли. Витримали ще один рік. І це – український успіх. Я неодноразово підкреслював у своїх статтях і виступах, що війна, на жаль, може тривати до смерті путіна, як мінімум. Відповідно, нам слід витримати, вистояти весь цей період. Середньозважений сценарій розрахований на біологічно-математичному підході – це 15 років, отже нам варто вчитися розраховувати свої ресурси на такий тривалий термін. Не на «2-3 тижні», «2-3 місяці» чи «до кінця року», а саме в таких часових рамках.

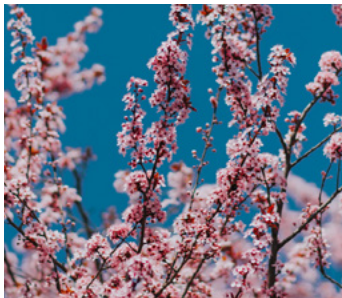
А значить, слід розвивати стратегічне мислення. І тут очевидно, є над чим працювати. Адже, якщо війна на «2-3 місяці», «до кінця року», то українська влада робила все правильно: переконувала міжнародну громадськість у необхідності надання Україні зброї та коштів. Зрештою, цю функцію влада виконувала. Але якщо війна ще на 15 років, то варто усвідомити, що не можна потрапляти у критичну залежність від поставок з боку союзників. Геополітична кон'юнктура може змінюватися. Країни західної демократії – країни електоральної залежності, а настрої електоратів мінливі, і знаходяться під впливом багатьох факторів. Приклад Словаччини, яка так багато допомагала Україні у 2022 році, та де до влади у 2023 році прийшли сили, які висловлюються неприхильно щодо нашої країни, повинен діяти витверезуючи. Якщо війна на 15 років, то слід спрямувати зусилля на відновлення і посилення власного військово-промислового комплексу. Якщо у 2022 році українські війська переважали російські з використанням дронів, то у 2023 році ситуація змінилася у протилежний бік. Волонтери та меценати не можуть брати на себе функцію постачання дронів армії, цю функцію повинна забез-

печувати держава, і отже, якщо ця функція не виконується, то слід негайно планувати корекцію. Планувати, і реалізовувати. Аналогічно зі стратегічної точки зору слід підходити і до аналізу забезпечення армії людським поповненням, і до функціонування трудових ресурсів (без яких не може працювати економіка). В реальності мотиваційний підхід все більше змінюється на репресивний, а це заперечує саму сутність демократичності української держави. Ще початкове неправильно прийняте рішення щодо закриття для вільного пересування кордонів для чоловіків жодним чином не посилювало мобілізаційний ресурс, натомість вдавалося як по самій ідеї демократії, так і по економіці. Тепер же держава бере напрямок на ще більший відступ від демократії. Відмова від проведення виборів до Верховної Ради і Президента, які мали відбуватися у 2023 і 2024 роках відповідно, з березня 2024 року поставлять питання про легітимність української влади в очах як самих українців, так і наших західних союзників.

Очевидно, можна знайти оптимальні рішення по всіх важливих питаннях. І як легітимізувати владу, а значить, запровадити зміни у виборче законодавство, і не відмовлятися від виборів. І як зайнятися системою рекрутингу по всьому світу, щоб збільшити кількісний склад української армії. І як запустити масове власне виробництво зброї. Все це вирішувати завдання, хоча і надважкі, й потребують системних інвестицій тривалого часу, коштів, а найголовніше – інтелекту. Та в «роботі над помилками» ми маємо чесно визнати що в 2023 році по деяких з цих питань були недоробки, по деяких – провали, і у 2024 взятись за їхнє виправлення. Щоб через рік не довелося в річному аналізі перераховувати ті самі проблеми. Зрештою, маємо на визначне місце для досягнення перемоги поставити інтелект. Бо Україні потрібна перемога!

\$500 donation to a charity of your choice
for each home bought or sold with Oksana.

"Oksana was a pleasure to work with on my first house purchase, ensuring a worry-free and amiable process for all the parties involved. Resourceful and detail-oriented, she was quick to respond to any inquiries and provide all the updates necessary. Oksana wasn't shy to negotiate better terms for me as a buyer, which is extremely rare to come across in today's competitive market. Her knowledge and confidence in closing the deal got us through the escrow with no glitch. In a heartbeat, I would recommend her to anyone looking for realtor services

— Kat G.

"I wholeheartedly recommend Oksana. She helped me to close the deal on my first home in San Francisco. San Francisco real estate market is complex and inelastic. Oksana is very proficient, prompt and has all required skills to be successful. She guided me through the process, was accommodative of the situation and provided me all the necessary guidelines to get the deal right."

— Alexei B.

Oksana Melnyk
Realtor®
925.378.9777
oksana.melnyk@compass.com
DRE 01955526

All material presented herein is intended for informational purposes only. Information is compiled from sources deemed reliable but is subject to errors, omissions, changes in price, condition, sale, or withdrawal without notice. All measurements and square footages are approximate. Exact dimensions can be obtained by retaining the services of an architect or engineer. This is not intended to solicit property already listed. Nothing herein shall be construed as legal, accounting or other professional advice outside the realm of real estate brokerage. Compass is a licensed real estate broker. Equal Housing Opportunity.

COMPASS

БУДИНКИ - ДУПЛЕКСИ **ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ**
HOUSES - DUPLEXES **PLOTS OF LAND**
Сакраменто та околиці • Sacramento and area

- Перелік будинків, дуплексів та земельних ділянок в різних частинах міста / List of houses, duplexes and land plots in different parts of the city
- Інформація про пільги при купівлі першого будинку / Information about benefits when buying a first home
- Short Sale Specialist

Ніна Семенюк - Broker
Nina Semenyuk

NinaSRealEstate@gmail.com
5252 Sunrise Blvd., Suite #6
Fair Oaks, CA 95628

Lic # 01222641

(916) 717-1011

КІБЕРВІЙНА З РОСІЄЮ: ЯК АТАКА НА “КИЇВСТАР” ДОПОМОЖЕ ПІДВИЩИТИ КІБЕРБЕЗПЕКУ В УКРАЇНІ

Інна Міхно

Вже наприкінці 2023 року росія показала, що руйнівна війна може вестися не тільки конвенційною зброєю. Груднева кібератака на найбільшого оператора України “Київстар” залишила без зв’язку мільйони людей. Атака спричинила значні збитки для економіки та інфраструктури країни, включаючи непрацюючі банкомати та інтернет. Інцидент з “Київстар” підкреслює важливість кібербезпеки під час війни не лише для приватних компаній, а й населення. Про важливість цього напрямку захисту та вплив кейсу “Київстар” на загальну кібербезпеку в країні розповів “Громаді” експерт з питань цифрової безпеки в Nadiuno.org Павло Белоусов.

Масштабна кібератака на “Київстар”

Розповідає Павло Белоусов:

Зв’язок – галузь, яка сприймається на рівні енергетики. Минулого року намагалися “покласти” саме енергетичну сферу, з якою частково “ліг” і зв’язок. Цьогоріч ми підготувалися – енергетика більше під захистом ППО і зв’язок має резервне живлення. “Київстар” – один з найбільших мобільних операторів, який має до 25 млн. абонентів (51% на ринку). Тому логічно, що ефект від атаки був найбільшим. Припускаю, що в розробці були всі мобільні оператори, але випала нагода скористатися доступом до “Київстар”. За попередньою версією, атака здійснена зсередини, а подія набула саме таких масштабів, тому що атакували ядро – “мозковий центр”, який керує від білінгу, стаціонарного інтернету до резервних копій даних. Тобто зруйнували зв’язки між обладнанням та програмним забезпеченням.

Якщо пригадати всім відомий вірус “Петя” 2017 року, який був дуже масштабний і зупинив роботу великої кількості підприємств, тоді збитки нараховували мільярдні. Наслідки сьогодні для компанії й України колосальні і вимірюються сотнями мільйонів. Мобільний оператор – це ж не лише зв’язок і 25 млн. абонентів, а й купа пристроїв. У результаті це – непрацюючі банкомати, неможливість оплатити покупки, відповідно, не отримані державою податки. Це також непрацюючі шлагбауми, системи сповіщення повітряних загроз, охоронні системи, тощо. У військових, благо, не все зав’язане на мобільному зв’язку. І, звісно, це репутація компанії і подальше залучення інвесторів.

Варто зауважити, що колишній держсекретар США та ексглава ЦРУ Майк Помпео увійде до Ради директорів «Київстару». Помпео є партнером Impact Investments, нещодавно створеної у США стратегічної, фінансової консультативної та інвестиційної фірми, яка таким чином надаватиме підтримку менеджменту “Київстар” у низці ключових стратегічних ініціатив щодо України.

Ціль – колапс

Багатох вражає факт, що росіяни мали такий доступ і так нікчемно ним скористалися, просто поклавши мережу, у той час як могли слідувати за абонентами чи робити втручання, маніпуляції. Ймовірно, одержавши такий доступ, перелякалися, що втратять його, і вирішили зробити бодай щось. Або це і була складова атаки у поєднанні з ракетними обстрілами енергосистеми для утворення колапсу.

Та врятувало те, що в нас діє спрощена система купівлі SIM-карт, для цього абонентам не треба підтверджувати особу та вносити їх паспортні дані в електронну систему. Тому люди в два кліка купували eSIM інших операторів, і залишалися на зв’язку. Магазины відкривали безкоштовний доступ до wi-fi, працювали месенджери. Звісно був дискон-

форт, незручності, але колапсу, як такого, не сталося. Ми другий рік у війні і вже навчилися мати запасний зв’язок.

Досвід “Київстару” – шлях до стійкості

На мою думку, приватні компанії зацікавлені у захисті своєї системи. Тепер інші компанії переглянуть політику підходу до цифрової безпеки і впровадять додаткові системи захисту. Завдяки цьому ми навчимося бути ще більш стійкими. Чи допоможе націоналізація зменшити атаки, коли компанія стане державною? Звісно, ні. Чи буде це більше ефективно? Не факт. Через військовий стан телекоміндустрія і так перебуває під контролем.

Кейс “Київстар” показує іншим компаніям важливість приділяти більше уваги кібербезпеці, впроваджувати її – це все пришвидшить і покращить стан кібербезпеки країни в цілому. Умовно, кібербезпека коштує 100 доларів на місяць, але без неї наслідки можуть сягнути тисяч доларів. Ми все більше з офлайну переходимо в онлайн. Відповідно кількість атак, їхня якість, різноманітність буде лише збільшуватися, і до цього треба готуватись – вкладати гроші.

Основні проблеми галузі кіберзахисту в Україні

До повномасштабного вторгнення люди були реактивними: реагували на кібератаки саме в той момент, коли вони ставалися. Зараз, хоч і не достатньо, але збільшується частка тих, хто хоче підготуватися. Але разом з тим активізуються й шахраї, які розробляють нові способи нажитися на кібератаках.

До державних інституцій також багато питань. Так, вони працюють, інформують населення, деякі атаки відбивають, але цього недостатньо. Потрібно міняти підходи, посилюватися, більше залучати зовнішніх кваліфікованих експертів. І якщо йде якась критика ситуації у сфері кібербезпеки – це треба сприймати як знак, що слід покращуватися. Мета держави – ефективно захищати громадян у цьому питанні також. Ніхто не хоче жити в кам’яному віці без зв’язку й інтернету.

Так, у нас діють кіберцентри, CERT-UA – урядова команда при Держслужбі спецзв’язку, яка відповідає за захист та реагування на комп’ютерні атаки.

Проте, нам точно потрібне обладнання для моніторингу кіберактивності і програмне забезпечення для аналізу цієї активності – а це дуже і дуже дорого. Плюс, на рівні держави потрібно заохочувати інтеграцію зі схожими структурами країн-партнерів та консультатії на просунутих майданчиках з кібербезпеки. Тоді ми зможемо мати більш ефективні засоби реагування на атаки і менші наслідки.

Це не гра в одні ворота, де лише

ми потребуємо, ми – ділимося досвідом. Зараз у нашій країні, на жаль, ворог проводить купу експериментів з кібератаками в реальному часі. І за наш рахунок весь світ отримує досвід, який буде враховано іншими країнами. Але не забуваймо, що й ворог вчиться на цьому досвіді.

Про перспективи атак

Будуть продовжуватися саме централізовані атаки на ті галузі, які зачіпають більшу кількість людей. Це банки, мобільні оператори, інтернет-провайдери, інтернет-магазини, мережі супермаркетів тощо. Ці збої створюватимуть величезну купу проблем, які впливатимуть на попит і ціни.

Величезні спроможні компанії, які мають ресурсний захист, все одно потрапляють під такі історії, тож ми мусимо переглянути важливість кібербезпеки. Потрібно більше уваги приділяти реагуванню, дублювати резервні копії на носіях та хмарах в інших країнах. Переглянути підходи моніторингу доступу суперадміна. Це, як мінімум, знизить вірогідність атак або збільшить їхню вартість, що також може виключити ймовірність нападу. Всі ці заходи зменшать наслідки подібних атак.

Тож компаніям вже зараз варто готуватись. Якщо ми продовжимо мати зв’язок, це не буде означати, що нас перестали атакувати, а, вірогідно, ми просто навчилися ефективніше відбиватися і далі тримаємося.

Потрібна і робота зі спецслужбами – в них більше інформації і можливостей доступу, є розвідка, чого не мають приватні компанії. Знаючи про хакерські угруповання, можна і треба співпрацювати із західними спецслужбами. Бізнес має допомогти державі, і навпаки.

Коаліція з найрозвинутішими країнами світу

Ми маємо світову підтримку, в нас діє Програма США з міжнародного розвитку USAID «Кібербезпека критично важливої інфраструктури України». Але підтримки завжди не вистачатиме, бо ця галузь складна і не так багато спеціалістів, які можуть це якісно реалізувати. Кіберпростір існує повноцінно всього 30 років, в той час як досвід інших галузей вивчається тисячоліттями. Інтернет в країні на побутовому рівні існує приблизно 25 років – це дуже мало, нам треба багато чому ще навчитись.

20 грудня відбулась офіційна презентація Талліннського механізму, який був схвалений міністерствами закордонних справ низки європейських країн, у тому числі Канади та США. Талліннський механізм має на меті покращити кіберзахист України, а також допомогти відстояти наше право на самооборону в кіберпросторі.

Кібервійна: чи поступаємося ми росії?

У кібервійні не варто недооцінюва-

ти ворога: щось вдається нам, щось – їм. Ми маємо атаки, які виводили з ладу їхні проекти на місяць, у нас “Київстар” впорався за 10 днів. Сказати, що це невдала кампанія росії не можу, бо ми також понесли збитки. Ми розуміємо, що ворог теж має спеціалістів. Тож нам необхідно методично вчитися не тільки атакувати, а й захищатися. Радіти і присвоювати медалі за взяття кіберфронту будемо пізніше.

Кіберармія та IT-армія – фактично волонтерські організації. І держава не може дозволяти такі атаки без відповідальності за втручання у роботу комп’ютерних мереж. І так, більше уваги щодо врегулювання цих процесів буде після війни. Сьогодні головне, щоб це допомагало нашій перемозі. Пізніше це устаткується, будуть чітко сформовані окремі підрозділи, буде зрозуміло кому вони підконтрольні і на що саме закладають бюджетні кошти.

Зокрема, за словами речника IT-армії України, протягом останнього року від дій нашої кіберармії зазнали збитків понад 400 російських компаній.

Про роль кіберполіції

У кіберполіції чітко окреслені повноваження. Вони займаються шахраями і атаками, але і вони не все можуть. Ми до війни не були сильно інтегровані в західні кіберісторії. Усі пам’ятають проблеми з авторським контентом, коли Україна вважалася ледь не першою з розповсюдження піратських фільмів, бо це не було врегульовано. Тепер кіберполіція зможе реагувати на подібні речі ефективніше. Та зараз акцент на військовій складовій.

Про надійність “Дії”

Сам застосунок “Дія” – фактично дизайн і користувацький досвід, а вже як підключити застосунок до реєстру та інформації – вирішує вже кожна держава сама, враховуючи що у кожній країні своя унікальна база реєстрів. Тож інші країни використовуватимуть саме зручну взаємодію з реєстрами. І все залежить від того, як захищена у цій країні їхня інформація.

Нагадаємо, що були різні інциденти з кібербезпеки, які стосувалися і держпорталу “Дія” у питанні його надійності після інформації про можливий витік інформації та баз даних. Веб-портал “Дія” надає низку державних онлайн-послуг. Проект виявився настільки успішним, що концепт українського продукту заважало придбати п’ять країн з Європи, Азії, Африки та Америки.

Про штучний інтелект

Сьогодні багато говорять про користь і шкідливість штучного інтелекту.

**[Такий важкий рік]
початок на стор.1**

Нещодавня стаття командуючого ЗСУ генерала Валерія Залужного у тижневику Economist та присвячений президенту Володимирі Зеленському текст у журналі Time несподівано стали певним рубіконом у сприйнятті війни українським суспільством. Якщо донедавна можна було стверджувати, що велика кількість громадян вважає реалістичним швидкий кінець воєнних дій, зараз можна констатувати, що дедалі більше людей замислюється над перспективою довгої війни, війни на виснаження.

Ця війна вкладається в плани російського президента Володимира Путіна. Очільник Росії, здається, впевнений, що те, чого йому не вдалося досягти за три дні, можна буде досягти за три роки. Або за 13, адже російська економіка швидко переводиться на воєнні рейки, а населення схвально сприймає цілі Путіна щодо відновлення так званої «історичної Росії».

І тут головне питання, звичайно в тому, що у такій ситуації робити Україні та її союзникам. Генерал Валерій Залужний запропонував план перетворення позиційної війни на маневрену, однак для цього потрібна відповідна логістика і нове озброєння від західних союзників. Наскільки Захід готовий буде прислухатися до цих побажань, стане ясно тільки з часом. Але поки що можна констатувати певну кризу у самому процесі допомоги. Американський конгрес досі не схвалив запропонованого президентом пакету допомоги Україні, Ізраїлю та Тайваню, з цього приводу продовжуються консультації між конгресменами з республіканської і демократичної партії, поки що неможливо навіть сказати, якого компромісу вони зможуть досягти і коли у наступному році відбу-

деться голосування. А від того, яким буде розмір саме американської допомоги, залежатимуть можливості української армії та життєздатність української економіки та держави як такої.

Та й з погляду європейських партнерів є свої складнощі. Україна несподівано зіштовхнулася із блокадою своїх кордонів польськими перевізниками, які нібито незадоволені конкуренцією з боку українських колег. Не такий уже й чисельний цей протест, можна сказати, вже дався знаки на стані української економіки. При цьому уряд Польщі, який у грудні позбувся повноважень на користь опозиційних сил, що перемогли на останніх парламентських виборах у сусідній з Україною країні, не поспішав вирішувати проблему – повторилася історія із протестом фермерів, який був використаний польськими можновладцями в передвиборчих цілях. Якщо раніше такі акції викликали правомірні побоювання з приводу того, як у майбутньому відбуватиметься процес європейської інтеграції України, зараз можна говорити й про проблеми, що виникають вже сьогодні.

Й це ще раз нагадає, в якій непростій ситуації є Україна на 22-й місяць після початку великого нападу Росії. Таку ситуацію, звісно, можна було передбачити, вже за кілька місяців після початку конфлікту спостерігачі констатували, що по мірі продовження війни зовнішня зацікавленість буде зменшуватися з кожним днем, до того ж будуть обов'язково – на жаль – з'являтися нові конфлікти, які опиняться в центрі уваги цивілізованого світу. Й війна на Близькому Сході, яка – дуже незвично для цього регіону – також не є короткою, а продовжується місяцями – стала неопоганою ілюстрацією правдивості цієї тези.

Це означає, що українська держава і наші союзники мають готувати-

ся не лише до продовження довгої виснажливої війни, але й до того, що Україна не буде в центрі уваги. Й це означає і пошук воєнних рішень в умовах відносно стабільності фронту, і пошук нестандартних політичних рішень. Під політичними рішеннями я маю на увазі не стільки очікування якихось «перемовин» – я певен, що Кремлю перемовини з Україною абсолютно не потрібні, а пошук моделей безпеки, які могли б локалізувати війну та створити умови для її припинення в осяжній перспективі. Це означає прискорення євроатлантичної інтеграції України та створення умов для справжніх – а не декларативних – гарантій безпеки. Про один з варіантів сказав колишній генеральний секретар НАТО Андрес Фог Расмуссен, який запропонував якнайшвидше прийняти Україну до НАТО, а ось 5 статтю Вашингтонського договору поки що розповсюдити на територію, де немає воєнних дій. Й хоча поки що ми не можемо говорити, що з пропозицією колишнього генсека погоджуються у Києві, Вашингтоні та столицях інших країн альянсу, все ж такі найважливішим є те, що триває пошук варіантів інтеграції.

Як і пошук варіантів інтеграції до ЄС. Президентка Молдови Мая Санду – цій країні разом з Україною можуть запропонували розпочати переговори щодо приєднання до Євросоюзу – запропонувала, щоб інтеграція відбувалася «поетапно», тобто спочатку територія, яка знаходиться під контролем легітимної влади, а вже потім регіон, фактично контрольований Москвою – Придністров'я. Й якщо з таким підходом погодитися, це може бути актуальним і для України, а згодом і для Грузії. Адже поки що питання, чи завершиться успіхом інтеграційний процес, якщо Росія продовжує здійснювати контроль над частинами території в Україні, Молдові чи

Грузії, залишається відкритим.

Тим часом, і на це питання, і на багато інших відкритих питань, пов'язаних із війною Росії проти України, нам все одно доведеться відповісти – але вже наступного року. Чи готова Україна – і наші західні союзники – до затяжної війни? Чи є для цього відповідний потенціал – мобілізаційний, економічний, політичний? Чи можна вплинути на настрої країн «глобального півдня», які продовжують економічну співпрацю з Росією і таким чином дають Володіміру Путіну можливість розраховувати на подальшу милітаризацію російської економіки? І якщо ми розуміємо, що ніякого реального виходу з війни немає і переговорний процес теж не виглядає можливим, як діяти в ситуації, що склалася?

Багато чого тут залежатиме від спільної позиції України та її сусідів. Адже продовження війни позначається на ситуації у країнах Центральної Європи серйозніше, ніж на заході чи півдні континенту. До того ж, ми розуміємо, що Росія зацікавлена не лише у військовому тиску на пострадянському просторі, а й у дестабілізації ситуації в центральноевропейських країнах, ба більше – у використанні їхніх суспільних настроїв у власних інтересах. І те, яку роль у блокуванні рішень Європейського Союзу усі ці місяці грає уряд Угорщини, а тепер вже й новий уряд Словаччини – непоганим доказ того, що Росія вже тут.

Вихід з безвиході – це завжди торжество здорового глузду та спільні зусилля. Ми зможемо знайти рецепт якщо не припинення, так локалізації війни і вийдемо зі сценарію, нав'язаного Україні та Заходу російським президентом Володіміром Путіним. Саме це й означає політичну поразку Росії та її нездатність до реваншу та захоплення нових українських територій.

**[25 серпня 2023]
початок на стор.1**

протистояти їм у повітрі. Прикриття зверху було необхідним для захисту наших військових і цивільних. Без підтримки Заходу надії на це не було.

Відповідаючи на медійні запити та публікуючи заяви, наша волонтерська команда зіткнулася з фактом, що ні командування ПС ЗСУ, ні його речник не володіли вільно англійською мовою. В цьому вбачалася сумна іронія, бо на той час я вже майже два роки працювала над тим, щоб зробити англійську мову нормою в Україні, але при цьому майже всюди стикалася з байдужістю тих можновладців, які б могли посприяти цьому. Їм здавалося, що існують більш важливі потреби і вивчення англійської могло почекати.

Інші волонтери та я попросили зв'язатися з українськими льотчиками, що можуть спілкуватися англійською мовою. Відповідь була невеликою: **У нас таких мало, та й більшість з них вже загинули.**

Аж якось одного дня в нашому приватному чаті вигулькнуло повідомлення: **Ми знайшли вам чудового співрозмовника. Він – саме той, хто вам треба.** Звали його Андрієм, позивним Джус. Свого часу він проходив стажування у Каліфорнії за програмою співробітництва між Національною гвардією США та Збройними силами України. Він був розумним, запальним, співчутливим. Він був просто ураган.

До того я ніколи не спілкувалася з героєм, але вже після першої телефонної розмови з Андрієм я зрозуміла, що в ньому було щось те, чого немає у нас з вами. Це звучить ба-

нально, але це правда.

Загалом ми спілкувалися в групових дзвінках і чатах, де мова йшла в основному про справи. Втім, одного разу Андрій подзвонив мені напряму, щоби підтягнути мої знання винищувальної термінології. Він пояснив мені різницю між MIG-29 і F-16, між самонавідними ракетами з радарними системами і напівкерованими. В його поясненнях усе це здавалося простим і зрозумілим.

Потім ми трохи змінили тему, і він розповів мені про те, як ще підлітком він грав у комп'ютерну гру, в якій росія вдарила по Грузії, а потім захопила Крим. Він подумав тоді, **“Це справді станеться,”** і з допомогою своєї мами спробував обнародувати своє стривоження. Звичайно, ніхто не сприйняв його всерйоз.

Згодом Андрій вивчився на льотчика-винищувача і просунувся по службі. Водночас він наполягав на більшій активності офіцерів у протистоянні корупції та інертності, що залишилися в армії ще з радянських часів, та у підготовці до повномасштабної війни, насування якої він відчував. Конфлікти з вищим командуванням привели його до звільнення з лав війська на знак протесту. Коли ж росія почала своє вторгнення, він відразу повернувся.

Можливо ви чули про Привіда Києва. Андрій був одним із головних героїв легенди і працював над її поширенням по всьому світі. Хоча у нього було чимало бойових заслуг, його головні здобутки були досягнуті на інформаційному полі бою. Ті інтерв'ю та телевізійні виступи, які організувала наша команда, та його пізніший приїзд до Вашингтона зіграли важливу роль в наданні Україні

необхідних засобів протиповітряної оборони. Починаючи з березня 2022 року, ми разом вимолювали Насамси, Патріоти, винищувачі F-16. Нам казали, що це неможливо, але ми знову і знову продовжували наполягати на своєму і зробили неможливе можливим.

Минув деякий час і медійний відділ ПС ЗСУ знайшов професійну, досвідченішу підтримку. Моя громадська організація відновила роботу, і я вже більше не займалася авіаційним проектом. Але я продовжувала читати Андрієві меседжі в чатах. Вони були гострі, смішні, гнівні, непоштиві. Будь-яка згадка про Андрія в потоці новин радувала мене.

Кожного разу, коли я чула, що наші неможливі запити один по одному задовольнялися, я згадувала Андрія. Задовольнялися вони, на жаль, дуже повільно, завжди з кількома місячними запізненням, але кожен дозвіл на постачання Насамсів, Патріотів, літаків був нашою маленькою перемогою.

Вранці 26-го серпня мій чоловік читав повідомлення на своєму телефоні. Він охнув.

Я спитала, **Що сталося?**

Він у свою чергу спитав: **Як звали того льотчика, з яким ти працювала? Джус?**

Думаю, решту ви зрозуміли.

Андрія спіткала прикра а безглузда загибель під час навчального польоту. Він так і не дочекався свого шансу літати на винищувачі Ф-16. А він був у першому списку кандидатів на тренування...

Я знаю, що ця історія про втрату мало чим відрізняється від безлічі подібних історій. Але в ній йдеться про щось більше. Це історія про те, що хоча Андрій добре знав усі не-

гаразди та виклики, які існували в українському війську, він повернувся до нього і був там до останнього подиху.

Я іноді замислююсь, а чи так би повернулася доля Андрія, якби командування ПС ЗСУ не протистояло його боротьбі з недовіками, а підтримувало його, якби високопрофесійний, багатомовний медійний відділ існував ще до того до початку війни? І, якби це нічого не змінило, то що тоді взагалі помогло б?

В таких роздумах на тему “а що якби” легко заплутатися. Андрій не заплутався. Він бачив всі складнощі, що стояли перед ним, але зробив хоробрий вибір, хоча й знав, що може загинути.

Добрі справи не завжди робляться у бездоганному середовищі. Де б ми не жили, які б проблеми ми не бралися вирішувати, нам часто доводиться натикатися на системну несправедливість, нефункціональні політичні структури, корпоративну бюрократію, внутрішні чвари та професійну некомпетентність.

Особисто для мене полем бою став неприбутковий сектор. До створення своєї організації, я уявляла собі, що це тепла і пухнаста ніша, яка об'єднує таких собі хлопчиків-помагів у їхніх намаганнях допомогти іншим. Але, як і передвоєнні ПВ ЗСУ, цей світ може бути бюрократичним, недолугим, і занадто заплутаним. Іноді так і кортить махнути на все рукою і вигукнути **Гаразд! Проїхали! Нема чого далі старатися.**

Але Андрій побачив недоліки і все одно рухався вперед, бо знав, що треба. І кожного дня пам'ять про нього надихає мене робити те саме.

Ви можете підтримати нашу газету, якщо зробите одноразовий PayPal внесок чи виставите повторний щомісячний внесок і перейдете на сторінку після сканування QR-коду. Газета «Громада» є некомерційною організацією з правом на списання 501(c)(3) податків.

You could support our newspaper by following QR code to PayPal link where you could make one time payment or reoccurring monthly payments. Newspaper Hromada is a tax-deductible 501(c)(3) non-profit organization.

[“Росія тут навіки”: як виживає окупований Скадовськ] початок на стор.3

пречудово люди веселяться на заході. Або, щоб зняти, як хтось каже, що ось тепер всі можуть сходити до пам'ятника на День Перемоги, бо нібито заборонялося це робити впродовж останніх 9 років, що є неправдою. Або, наприклад, День міста, який раніше був теплим та сімейним святом з купою заходів. Цього року ж мене вистачило тільки на те, щоб пройтися площею. Там було не більше 100 людей, з яких чоловік 30 озброєної охорони. “Чудово, – думаю я. – Свято під дулом автомата!”. Вони все роблять показово, щоб здатися гарними людьми. Єдине, що вони поробили, це дороги, та й то нашаровують: мабуть, відмивають гроші. Або ж їм потрібен асфальт в пів метра, бо він вище бордюру.

В школах промивання мізків регулярне та в дуже великій кількості. Щопонеділка замість звичайної лінійки, коли швидко вирішувалися певні питання, тепер проводиться спеціальний урок; щочетверга – предмет “росія – мої горизонти”. Але найбільше мене напружило повернення піонерів, по новому ж “Юнарія”. Уявіть собі дітей, що ходять в кирзових черевиках, захисних штаних та червоних беретках, та тричі на тиждень зобов'язані ходити на якісь незрозумілі збори. А якщо не прийти на ці збори, то наслідки будуть не дуже гарні. Вони зобов'язані туди ходити. В мене склалося відчуття, що вони хочуть, щоб абсолютно всі діти були в складі цієї “Юнарії”.

Під час референдуму усі вулиці були пусті. Наприклад: маленьке село, 30 кілометрів від Скадовська, де жителів до сотні, може навіть менше. Достовірно відомо, що з усього села проголосувала тільки одна жінка. Вони ж написали, що було 90% явки. Явки не було, люди ховалися. По селах ходили зі зброєю, заходили в кожний двір. В мене навіть одну знайому, коли вона виїжджала з окупації, запитали у фільтраційному таборі звідки вона, і чи знає, хто організовував референдум. Сказали, що вона тепер буде свідком у кримінальній справі. В них все говорить про те, що вони тут навіки. Це і є їх

головний лозунг: “Росія тут назавжди”.

Чому люди лишаються в окупації

Багато людей залишилися в окупації за різними причинами. Комусь є, що втрачати, у інших старенькі чи хворі батьки. Я була вимушена лишатися тому, що опікала бабусю, якій 80 років. На мені було усе обслуговування та догляд за нею: я була її очима, руками та ногами. Інша причина – мама. Крім мене в неї нікого більше немає. І, може, для когось ця причина кумедна, але це кіт. Я дуже сильно люблю свого кота. Але вивезти його було неможливо, бо він не має ні документів, ні щеплень. ...і, певно, тому, що я дуже боялась. Мене сильно лякала дорога. Я хвилювалася, що ніхто просто так держслужбовця не випустить.

Я виїхала, тому що вже не було сил терпіти. Треба було або “перевзуватися” та йти на них працювати, приймати їх химерну реальність, або

їхати звідти. На мене тиснули з усіх боків. Одна частина людей виводила з рівноваги фразою: “Давай вже визначайся”. Що значить “визначайся”? Я вже давно для себе все визначила. Інша частина, яка виїхала з окупації, казала, що якщо я лишаюся вдома, то мені, мабуть, все подобається. Ні, не подобається. Але я не могла виїхати, бо навіть грошей елементарно не було, не кажучи вже про маму та бабусю. Подібні фрази ранили тебе у саме серце. Коли перебуваєш в окупації, таке відчуття, що ти як тварина: треба робити, як скажуть, весь час боїшся, а найголовніше, що відчуття виходу немає. Ще одною причиною виїхати був син – майбутнього для нього там немає. Там вакуум. Півтора року ми жили у вакуумі.

Дорога була важка, ми виїжджали через Колотилівку. Майже 3 кілометри ґрунтовки з щебню, по якій тягнеш валізу, а навколо розкидано кинуті речі. Люди просто викидали все,

що не було сил донести. Чого там тільки не було: сумки, коробки від телевізорів, табуретки, тачки... У нас виїзд зайняв півтори доби. Нам, фактично, дуже пощастило, адже ніде довго не затримували. Але ми все одно весь час знаходилися в страху, бо не знали чого очікувати. Переді мною в бабусі навіть у близьку залазили під час обшуку. “Ти шкарпетки її перевірила? – каже чоловік жінці. – Достатньо того, що я їй в труси заглянула”.

Окупанти “визволили” від усього: від життя, від радості, свободи, права мати власну думку та приймати рішення. В них все спотворено, перекручено, якась хвора уява щодо того, як потрібно жити. Я дуже рада, що змогла виїхати, і шкодую, що не зробила цього раніше. Тим людям, які досі чекають на повернення України, дуже й дуже тяжко. Бо найскладніше – це невизначеність.

[Кібервійна з росією: як атака на “Київстар” допоможе підвищити кібербезпеку в Україні] початок на стор.11

лекту. І, звісно, його у війнах також використовуватимуть. Нейромережі дозволяють робити атаки якіснішими, проводити атаки паралельно, підвищувати активність аналізу. Це дозволяє швидше обробляти більші обсяги інформації. І росіяни будуть використовувати ШІ як для нападу, так і для захисту, особливо, для просування своїх наративів, які буде важко відрізнити від фейків.

Кібербезпека під час війни
Щоб запобігти новим атакам, мусимо мати “план Б” або резервні способи. Якщо це мобільний телефон – мати з таким же номером від іншого оператора запасну sim-карту і підтримувати на ній плюсовий баланс. Людям буде простіше вас знайти, змінивши код оператора. Сьогодні мати вдома стаціонарний телефон – також привілея, це інша технологія зв'язку, де перекрити його можна лише перерізавши дроти, що росіянам, сидючи в москві, зробити куди важче. Так, це додаткові витрати, до яких ми маємо змінити відношення.

Бажано, щоб й інтернет-провайдер працював за технологією оптоволоконно чи Digital Subscriber Line. Це – інвестиція в безпеку та запобігання критичних ситуацій. Краще мати резервний зв'язок і дублювати канали зв'язку. Наприклад, у вигляді кнопочкового телефону за 10 доларів. Підключати двофакторну аутентифікацію для додаткового захисту облікових записів, яка працює без інтернету і мобільного зв'язку. Треба відмовлятися від залежності від мобільного оператора. Тож сподіва-

ємося, що історія із “Київстаром” навчить українців переходити на спеціальні застосунки.

Спеціалісти Nadiyno.org безкоштовно консультують по цифровій безпеці, у тому числі військових, які детально не розбираються в технологіях чи засобах захисту. І це також зменшує кількість проблем для держави. Тому що люди захищають свої гроші, які вони донатять на зброю, а зброю вбиває окупантів і наближає перемогу.

Є організації, які надають освітні

послуги з цифрової безпеки. Це кібербезпека на низовому рівні, але це теж важливо. Люди дізнаються про види атак, як вони працюють, який зв'язок обирати. Особливо це важливо на окупованих територіях, де це вже захист на рівні фізичного існування. Якщо людину схоплять за передачу даних ненадійними каналами, то їй будуть, як мінімум, катувати.

Все взаємопов'язане і починається із закупівлі банальної ліцензійної оперативної системи. Без цього

решта зусиль – марні. Це комплексна історія. І в цьому питанні завжди не вистачає спеціалістів, а далі гнучкості, швидкості – бо це також про кібербезпеку.

Довідково: Nadiyno.org – безоплатна гаряча лінія з цифрової безпеки, яка допомагає українцям підвищити рівень захищеності у цифровому середовищі. Платформа також фінансується за підтримки канадської організації eQualitie.

ДЛЯ ДІТЕЙ

Сніжинки

Микола Вороний

Білесенькі сніжиночки,
Вродились ми з води;
Легенькі, як пушиночки,
Спустилися сюди.

Ми хмарою носилися
Від подиху зими,
І весело крутилися
Метелицею ми.

Тепер ми хочем
спатоньки,
Як дітоньки малі.
І липнемо до матінки –
До любої землі.

Матуся наша рідная
Холодна і суха,
Бо дуже змерзла, бідная,
Вона без кожуха.

Отож її нагріємо,
Устелимо сніжком.
Мов ковдрою, накриємо
Легесеньким пушком.

Нехай зимою злючою
Вона спочине в сні,
Щоб зеленню пахучою
Прибратись навесні.

Щоб з ниви колосистої
Був добрий урожай, –
То й долі променистої
Зазнає рідний край!

* * *

Dance Vita
BALLROOM

1st class is FREE!
Ballroom dancing for Adults and Kids

85 W. 43rd Avenue,
San Mateo, CA 94403
650.345.8482
www.dancevita.com

STANFORD IGNITE **UKRAINE**
IGNITING BUSINESSES
to transform the future of Ukraine

In collaboration with the Stanford Graduate School of Business, Ukrainian Catholic University announces the “Stanford Ignite Ukraine” program.

The Program is created for small and medium-sized business owners with at least 3 years of business leadership experience and intent to scale, develop innovations, launch new products/ services, attract investments, enter new markets, or other growth ideas for their enterprise in Ukraine.

It will begin in February 2024 and take place for 4 weeks online and 3 weeks in-person at the Stanford Graduate School of Business campus. The organizers cover the cost of tuition, accommodation and basic logistics costs.

UKRAINIAN
CATHOLIC
UNIVERSITY
FOUNDATION

LEARN MORE AT
UCUFUNDATION.ORG

Orest Balytsky D.M.D.
Diplomate, American Board of Endodontics

(707) 763-2170
orbendo17@msn.com
www.petalumaendo.com

• **НОТАРІАЛЬНІ ПОСЛУГИ**
• **ЗАПОВІТІ**
• **ДОВІРЕНОСТІ**

Відправка DHL, UPS, FEDEX
Переказ грошей – RIA
Авіа та морські пересилки – MEEST – Україна, Молдова, Вірменія, Грузія, Литва, Латвія, Естонія, Польща, Узбекистан, Казахстан

- Нотаризації та переклад документів в офісі та за викликом
- Заповіти, Довіреності, Запрошення
- Продовжуємо паспорти США
- Пенсійні довідки про життя
- Фото на всі види паспортів і віз
- Відбитки пальців

Найкращі ціни і відлагоджений сервіс – поза конкуренцією!

UnionPostSF – Richmond District
5432 Geary Blvd. (між 18 і 19 Ave.)
San Francisco, CA 94121

(415) 831-9261

UnionPostSF@yahoo.com

Law Offices Of Serhiy Nikolaichuk
Personal Injury, Estate Planning, Probates

Serhiy Nikolaichuk
Attorney at Law

Tel.: 415.980.0130
Fax: 888.979.8727
sn@sninjurylaw.com

4366 Auburn Blvd., #104
Sacramento, CA 95841

2950 Buskirk Ave., Unit 300
Walnut Creek, CA 94597

1350 Old Bayshore Hwy., Ste. 520
Burlingame, CA 94010

FREE EVENT

Ukraine's Resilience and Fight for Freedom: Two Years and Counting...

A panel discussion on current challenges, opportunities and updates from those impacted by Russia's war on Ukraine

Sunday, Feb 25

3:00-5:00 pm

Discussion 3:00-4:30 pm

Reception 4:30-5:00 pm

Dmytro Kushneruk
Consul General of Ukraine, SF

Nataliia Goshylyk
Fulbright Visting Professor, UC Berkeley

Rostyslav Salva
Ukrainian Refugee and Student

Nataliya Anon
Co-founder Hromada.us/en

240 Tiburon Blvd
Tiburon, CA 94940

westministerevents.org

ПОДІЇ / EVENTS 2024

СІЧЕНЬ/JANUARY

Нд/Su	Пн/Mo	Вт/Tu	Ср/We	Чт/Th	Пт/Fr	Сб/Sa
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

24 ЛЮТ/FEB

SKOFKA

– NORTH AMERICAN TOUR 2024

SKOFKA + Dovi + Kozak Siromaha

Де: City Nights, 715 Harrison St, San Francisco, CA 94107

Коли: Saturday, 7 PM

Ukrainian rap artist Skofka, the author of one of the most popular tracks during wartime, announces the first tour in North America.

Skofka — representative of the new wave of Ukrainian culture — is known for creating a brand new level of Ukrainian rap. He has garnered significant acclaim on Spotify, with over 440,000 monthly listeners. "Chuti hymn" a song, that he dedicated to his dead friend has been listened to on Spotify more than 10 million times and the music video has gathered over 50 million views on Youtube.

Volodymyr Samolyuk (the artist's real name) constantly makes

experiments with sound and styles. He is an intelligent rapper whose main priority is to create quality music and prove that Ukrainian rap can sound cool. The rapper himself writes the lyrics, arranges them, composes tracks and sometimes even produces video clips on his own. His music is not only a reflection of his uniqueness but also a testament to their commitment to meaningful storytelling and social consciousness.

Already at the start of his career in 2020, he received recognition from the Ukrainian Music Awards: a joint track with Kalush — "Dodomu" ("Home") was nominated for "Collaboration of the Year" from Rap. ua Awards 2021. Together with Skofka, his colleagues on the stage, with whom more than one fit was recorded, will take part in the tour: DOVI & KOZAK SIROMAHA.

Tickets: \$65 - \$85
<https://bomond.com/events/skofka-dovi-kozak-siromaha-san-francisco>

25 ЛЮТ/FEB

UKRAINE'S RESILIENCE AND FIGHT FOR FREEDOM: TWO YEARS AND COUNTING...

Westminister Events

Де: Westminister Events, 240 Tiburon Blvd., CA 94940

Коли: Sunday, 3 PM – 5 PM

A Panel discussion on current challenges, opportunities and updates from those impacted by Russia's war on Ukraine.

Tickets: FREE

UNWLA C V A

Христос Родився!

Союз Українок Америки

вітає своїх членкинь, жертводавців та всіх людей доброї волі з Різдвом Христовим та Новим Роком!

ОГОЛОШЕННЯ | ANNOUNCEMENT

Для розміщення реклами, оголошень та інших повідомлень звертайтеся info@hromada.us до 25 числа кожного місяця

To place ads and other announcements, please contact info@hromada.us

ВІДМОВА ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ | DISCLAIMER

«Громада» існує для обслуговування потреб української громади західного узбережжя та всіх, кого цікавить українська історія, культура й українські новини. Ми резервуємо за собою право на відмову друкувати будь-які матеріали. Газета «Громада» не може нести відповідальності за достовірність публікацій третіх осіб.

«HROMADA» exists to serve the needs of our Ukrainian community of the West Coast of the US and all those interested in Ukrainian history, culture and Ukrainian news. We reserve the right to refuse to print any materials. «Hromada» newspaper cannot be held liable for the reliability of third-party publications.

Для розміщення реклами, оголошень, та інших повідомлень: info@hromada.us
Hromada, PO Box 7026, 7 Pixley Ave, Corte Madera, CA 94976